GENERALINĖS ADVOKATĖS VERICA TRSTENJAK IŠVADA, pateikta 2009 m. sausio 21 d.[1]

Turinys

I — Įvadas ..... I - 4345

II — Teisinis pagrindas ..... I - 4346

A — Reglamentas Nr. 318/2006 ..... I - 4346

B — Reglamentas Nr. 290/2007 ..... I - 4349

III — Faktinės aplinkybės, pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai ..... I - 4350

IV — Procesas Teisingumo Teisme ..... I - 4351

V — Šalių argumentai ..... I - 4352

A — Pirmasis prejudicinis klausimas ..... I - 4352

B — Antrasis prejudicinis klausimas ..... I - 4353

VI — Vertinimas ..... I - 4356

A — Įvadinės pastabos ..... I - 4356

B — Pirmasis prejudicinis klausimas ..... I - 4357

C — Antrasis prejudicinis klausimas ..... I - 4362

1. Kaltinimas dėl proporcingumo principo pažeidimo ..... I - 4362

a) Tikrinimo kriterijus ..... I - 4362

b) Proporcingumo tikrinimas ..... I - 4366

1 — Originalo kalba: vokiečių.

2. Kaltinimas dėl nediskriminavimo principo pažeidimo ..... I - 4371

a) Prašyme priimti prejudicinį sprendimą nėra aiškiai nurodytas kaltinimas dėl nediskriminavimo pažeidimo ..... I - 4371

b) Tikrinimo kriterijus ..... I - 4373

c) Kaltinimo dėl nediskriminavimo principo pažeidimo tikrinimas .... I - 4374

VII — Išvada ..... I - 4377

I — Įvadas

1. Šiame procese dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą Austrijos teismas *Verwaltungsgerichtshof* (Administracinis teismas, toliau – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas), pateikdamas du prejudicinius klausimus, kreipiasi į Teisingumo Teismą dėl 2006 m. vasario 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 318/2006 dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo [2] 16 straipsnio išaiškinimo ir, galimas dalykas, galiojimo.

2. Šis prašymas buvo pateiktas sprendžiant ginčą tarp *Agrana Zucker GmbH* (toliau – pareiškėja) ir *Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft* (Federalinė žemės ūkio, miškų, aplinkos ir vandens ūkio ministerija, toliau – atsakovė) dėl atsakovės sprendimo, grindžiamo Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsniu, kuriuo ji pareiškėjai už 2007–2008 prekybos metus nustatė 4 869 748,80 euro cukraus gamybos mokestį ir įpareigojo pareiškėją jį sumokėti, veiksmingumo.

3. Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar mokėtino gamybos mokesčio dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į visą cukraus gamintojui pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį suteiktą cukraus kvotą, ar tik į tą kvotos dalį, kuri gali būti faktiškai išnaudota po atšaukimo iš rinkos pašalinus tam tikrą cukraus kiekį ir (arba) pagal šią kvotą faktiškai pagamintą cukraus kiekį. Tuo atveju, kai gamybos mokesčio dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į visą suteiktą kvotą, savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės papildomai prašo išaiškinti, ar Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnis, skaitomas kartu su Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsniu ir Reglamento (EB) Nr. 290/2007,

2 — OL L 58, p. 1.

nustatančio Tarybos reglamento (EB) Nr. 318/2006 19 straipsnyje minimą procentinį dydį 2007–2008 prekybos metais [3], 1 straipsniu, yra suderinamas su aukštesnę teisinę galią turinčiais Bendrijos teisės aktais ir pirmiausia su proporcingumo ir nediskriminavimo principais.

II — Teisinis pagrindas

A — *Reglamentas Nr. 318/2006*

4. Vykdydama bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo reformą Taryba 2006 m. vasario 20 d. priėmė Reglamentą (EB) Nr. 318/2006.

5. Reglamento 19 konstatuojamoje dalyje nurodyta, kad siekiant prisidėti finansuojant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas turėtų būti įvestas gamybos mokestis.

6. Reglamento 22 konstatuojamoje dalyje nurodyta, kad „turėtų būti įvestos naujos, Komisijos valdomos rinkos priemonės“. Atsižvelgiant į tai, „siekiant cukraus rinkose išlaikyti struktūrinės pusiausvyros kainų lygį, artimą referencinei kainai, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė nuspręsti [atšaukti] cukrų iš rinkos tokiam laikotarpiui, kuris yra reikalingas atstatyti [atkurti] rinkos pusiausvyrą“.

7. Pagal šio reglamento 40 konstatuojamąją dalį Komisija turėtų būti įgaliota „patvirtinti priemones, nepaprastosios padėties atveju reikalingas konkrečioms praktinėms problemoms spręsti“.

8. Reglamento Nr. 318/2006 1 straipsnio 2 dalyje išdėstyta:

„1 dalyje išvardytiems produktams prekybos metai prasideda spalio 1 d. ir baigiasi kitų metų rugsėjo 30 d.

<...>“

9. Pagal Reglamento Nr. 318/2006 2 straipsnio 5 dalį sąvokos „„kvotinis cukrus“, „kvotinė izogliukozė“ ir „kvotinis inulino sirupas“ – cukraus, izogliukozės arba inulino sirupo

3 — OL L 78, p. 20.

produkcijos kiekis, pagamintas konkrečiais prekybos metais pagal atitinkamos įmonės kvotą“.

10. Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnyje numatyta gamybos mokesčio nustatymo ir mokėjimo tvarka. Šioje nuostatoje konkrečiai nustatyta:

„Gamybos mokestis

1. Nuo 2007–2008 prekybos metų cukrų, izogliukozę ar inulino sirupą gaminančių įmonių turimoms cukraus, izogliukozės ir inulino sirupo kvotoms taikomas gamybos mokestis.

2. Nustatomas 12,00 EUR už kvotinio cukraus ir kvotinio inulino sirupo toną gamybos mokestis. Izogliukozei nustatomas 50 % cukrui taikomo mokesčio dydžio gamybos mokestis.

3. Visą gamybos mokesčio, mokamo pagal 1 dalį, sumą valstybė narė surenka iš jos teritorijoje esančių įmonių pagal atitinkamais prekybos metais turimą kvotą.

Mokestį įmonės sumoka ne vėliau kaip iki atitinkamų prekybos metų vasario pabaigos.

4. Bendrijos cukraus ir inulino sirupo gamybos įmonės gali pareikalauti, kad cukrinių runkelių ar cukranendrių augintojai ar cikorijų tiekėjai padengtų iki 50 % atitinkamo gamybos mokesčio.“

11. Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsnyje numatytas cukraus atšaukimas, jame konkrečiai nustatyta:

„Cukraus atšaukimas

1. Siekiant išsaugoti struktūrinę rinkos pusiausvyrą išlaikant referencinei kainai artimą kainos lygį, atsižvelgiant į Bendrijos įsipareigojimus pagal susitarimus, sudarytus pagal Sutarties 300 straipsnį, bendras visoms valstybėms narėms kvotinio cukraus, kvotinės izogliukozės ir kvotinio inulino sirupo

procentinis dydis gali būti atšauktas iš rinkos iki kitų prekybos metų pradžios.

Tokiu atveju tradicinis rafinuoti skirto importuoto žaliavinio cukraus tiekimo poreikis, nurodytas šio reglamento 29 straipsnio 1 dalyje, atitinkamais prekybos metais sumažinamas tokiu pačiu proporciniu dydžiu.

2. 1 dalyje nurodytas atšaukiamas procentinis dydis nustatomas ne vėliau kaip iki atitinkamų prekybos metų spalio 31 d. remiantis prognozuojamomis rinkos tendencijomis tais prekybos metais.

3. Kiekviena įmonė, kuriai suteikta kvota, atšaukimo laikotarpiu savo sąskaita sandėliuoja cukraus kiekį, atitinkantį jos produkcijai pagal kvotą atitinkamais prekybos metais taikant 1 dalyje nurodytą procentinį dydį.

Prekybos metais atšauktas cukraus kiekis laikomas pirmuoju kiekiu, pagamintu pagal kvotą kitais prekybos metais. Tačiau atsižvelgiant į numatomas cukraus rinkos tendencijas, 39 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali būti nuspręsta visą atšauktą cukraus, izogliukozės ar inulino sirupo kiekį ar jo dalį laikyti einamųjų ir (arba) kitų prekybos metų:

— cukraus, izogliukozės ar inulino sirupo pertekliumi, iš kurio gali būti gaminamas pramoninis cukrus, pramoninė izogliukozė ar pramoninis inulino sirupas,

arba

— produkcija pagal pridėtinę kvotą, kurios dalis gali būti skirta eksportui laikantis Bendrijos įsipareigojimų pagal susitarimus, sudarytus pagal Sutarties 300 straipsnį.

4. Jeigu cukraus pasiūla Bendrijoje nepakankama, 39 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka gali būti nuspręsta, kad tam tikras atšauto cukraus, izogliukozės ar inulino sirupo kiekis gali būti parduotas Bendrijos rinkoje iki atšaukimo laikotarpio pabaigos.“

B — *Reglamentas Nr. 290/2007*

12. 2007 m. kovo 16 d. Komisija priėmė Reglamentą Nr. 290/2007, nustatantį procentinį dydį 2007–2008 prekybos metais.

13. Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnyje nustatyta:

„1. 2007–2008 prekybos metais Reglamento (EB) Nr. 318/2006 19 straipsnio 1 dalyje minimas procentinis dydis yra 13,5 %.

2. Nukrypstant nuo 1 dalies:

a) pirmiau minėtoje dalyje numatytas procentinis dydis netaikomas įmonėms, kurių pagaminta produkcija sudaro mažiau kaip 86,5 % 2007–2008 prekybos metais jiems suteiktos kvotos;

b) įmonėms, kurių pagamintas kiekis lygus arba viršija 86,5 % 2007–2008 prekybos metais jiems suteiktos kvotos, viršijus 86,5 % pagamintas kiekis bus pašalintas;

c) 1 dalyje numatytas procentinis dydis netaikomas pagamintam kiekiui valstybėse narėse, kuriose nacionalinės cukraus kvotos buvo atsisakyta bent 50 % nuo 2006 m. liepos 1 d., atsisakant kvotų pagal Reglamento (EB) Nr. 320/2006 3 straipsnį.

Valstybėms narėms, kuriose nacionalinės cukraus kvotos nuo 2006 m. liepos 1 d. buvo atsisakyta mažiau kaip 50 %, atsisakant kvotų pagal Reglamento (EB) Nr. 320/2006 3 straipsnį, 1 dalyje numatytas [atšaukimo] procentinis dydis sumažinamas proporcingai atsisakytoms kvotoms.

Pagal šį punktą taikomas procentinis dydis yra nustatytas priede.

<...>

4. Pagal 2 dalies b punktą ir 3 dalį atšauktas kiekis laikomas pertekliniu cukrumi arba pertekline izogliukoze 2007–2008 prekybos

metais ir gali tapti pramoniniu cukrumi arba pramonine izogliukoze.

5. Reglamento (EB) Nr. 318/2006 6 straipsnio 5 dalyje nurodyta prievolė mokėti bent minimalią kainą taikoma tik pagal kvotą pagamintam cukrinių runkelių kiekiui taikant 1 ir 2 dalis.“

III — Faktinės aplinkybės, pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14. 2006 m. birželio 26 d. atsakovės sprendimu dėl cukraus gamybos kvotų suteikimo nuo 2006–2007 iki 2014–2015 prekybos metų ir 2006 m. gruodžio 18 d. sprendimu dėl papildomų cukraus kvotų suteikimo pareiškėjai buvo suteikta iš viso 405 812,4 t cukraus kvota. 2007 m. balandžio 5 d. sprendimu atsakovė, remdamasi Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 1 dalimi ir 2 dalies b punktu, nustatė pareiškėjai cukraus produkcijos, gaminamos pagal kvotą 2007–2008 prekybos metais, 86,5 % ribą, taigi 351 027,73 tonos.

15. 2008 m. sausio 28 d. *Agrarmarkt Austria* (atsakovės įsteigta Austrijos žemės ūkio rinkos priežiūros tarnyba, viešosios teisės subjektas, toliau – AMA) I prekybos direktorato sprendimu pareiškėjai buvo nustatytas 4 869 748,80 euro cukraus gamybos mokestis už 2007–2008 prekybos metus ir nurodyta vėliausiai iki 2008 m. vasario 29 d. pervesti šią sumą AMA. Motyvuose AMA nurodė visą suteiktą 405 812,4 t cukraus kvotą ir, remdamasi Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsniu, pagal ją apskaičiavo gamybos mokestį.

16. Pareiškėja dėl AMA sprendimo pateikė skundą. 2008 m. kovo 25 d. sprendimu, dėl kurio teisėtumo pagrindinėje byloje turi nuspręsti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsakovė atmetė skundą kaip nepagrįstą.

17. Iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nagrinėjant bylą administraciniame teisme nesutariama dėl to, ar gamybos mokestis pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį turi būti apskaičiuojamas atsižvelgiant į visą suteiktą kvotą – 405 812,4 tonos, ar ši kvota turi būti sumažinta atsižvelgiant į nustatytą produkcijos ribą ir su tuo susijusį atšaukimą.

18. Atsižvelgdamas į skirtingas pagrindinės bylos šalių teisines pozicijas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad nėra visiškai aišku, kaip teisingai taikyti Bendrijos teisės aktus. Šie aiškinimo sunkumai pirmiausia susiję su klausimu, kokiu pagrindu turi būti apskaičiuojamas gamybos mokestis, numatytas Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnyje. Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo manymu, kyla klausimas, ar toks gamybos mokesčio apskaičiavimas visos iš pradžių suteiktos cukraus kvotos pagrindu yra suderinamas su aukštesnę teisinę galią turinčiais pirminės teisės aktais.

19. Tokiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgerichtshof* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar 2006 m. vasario 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 318/2006 dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo 16 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad cukraus kvota, kuri po prevencinio atšaukimo pagal 2007 m. kovo 16 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 290/2007, nustatančio Tarybos reglamento (EB) Nr. 318/2006 19 straipsnyje minimą procentinį dydį 2007–2008 prekybos metais, 1 straipsnį negali būti išnaudota, taip pat turi būti įskaičiuota nustatant gamybos mokestį?

2. Jei atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas:

ar Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnis neprieštarauja pirminei teisei, pirmiausia proporcingumo principui ir iš EB 34 straipsnio kylančiam nediskriminavimo principui?“

IV — Procesas Teisingumo Teisme

20. 2008 m. liepos 4 d. nutartį dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą Teisingumo Teismo kanceliarija gavo 2008 m. rugpjūčio 11 dieną. Per rašytinę proceso dalį savo pastabas pateikė Taryba, Ispanijos Karalystės, Lietuvos Respublikos ir Lenkijos Respublikos vyriausybės, pareiškėja pagrindinėje byloje bei Komisija. 2009 m. lapkričio 19 d. posėdyje dalyvavo pareiškėjos pagrindinėje byloje bei Tarybos ir Komisijos atstovai.

V — Šalių argumentai

A — *Pirmasis prejudicinis klausimas*

21. Taryba, Komisija ir Lenkijos Respublika mano, kad gamybos mokestis pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį turi būti apskaičiuojamas atsižvelgiant į visą tam tikrai įmonei suteiktą cukraus kvotą.

22. Tarybos ir Komisijos nuomone, tai tiesiogiai matyti iš aiškios Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 1 ir 3 dalių formuluotės, kur nurodyta, kad gamybos mokestis taikomas įmonių „turimoms“ cukraus kvotoms. Neaiškumų gali kilti tik dėl netikslios šios nuostatos 2 dalies formuluotės, kurioje numatytas 12,00 EUR gamybos mokestis už kvotinio cukraus toną. Tačiau iš konteksto ir 16 straipsnio tikslo aiškėja, kad 2 dalies formuluotė – tai redakcinė klaida.

23. Ši Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 2 dalyje esanti redakcinė klaida atsirado dėl to, kad nesumokėtas mokestis klaidinančiai vadinamas „gamybos mokesčiu“. Ši apibrėžtis buvo perimta iš 2001 m. birželio 19 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1260/2001 dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo [4], nors naujasis mokestis ir senasis „gamybos mokestis“ iš esmės skiriasi. Teisinga būtų buvę vartoti sąvoką „kvotos mokestis“. Kad teisinga būtų kvalifikuoti kaip „kvotos mokestį“, pagrindžia tai, kad pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą mokestį įmonės turi sumokėti ne vėliau kaip iki atitinkamų prekybos metų vasario pabaigos, vadinasi, iki tokio laiko momento, kai dar nėra žinoma įmonių gamybos apimtis atitinkamais prekybos metais. Galiausiai Taryba ir Komisija nurodo tokio reglamentavimo tikslą – užtikrinti Bendrijai pastovius nuosavus išteklius.

24. Lenkijos Respublika taip pat mano, kad iš lingvistinio ir sisteminio Reglamento Nr. 318/2006 16 ir 19 straipsnių aiškinimo galima daryti tik vieną išvadą: ir ta cukraus kvotos dalis, kuri dėl atšaukimo iš rinkos pagal Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsnį negali būti išnaudota atitinkamais prekybos metais, turi būti įskaičiuota nustatant gamybos mokestį pagal šio reglamento 16 straipsnį.

4 — OL L 178, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 33 t., p. 17.

25. Tačiau pareiškėja mano, kad reikia remtis aiškia Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 2 dalies formuluote, kurioje nurodyta, kad 12,00 EUR gamybos mokestis nustatomas už kvotinio cukraus toną. Be to, iš sąvokos „gamybos mokestis“ aiškėja, kad turimas omenyje tik faktiškai pagamintas kvotinis cukrus. Panašią išvadą daro Ispanijos Karalystė, kurios manymu, gamybos mokestis pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį nustatomas atsižvelgiant tik į faktiškai pagamintą cukraus kiekį.

B — *Antrasis prejudicinis klausimas*

26. Vertindamos sistemiškai, ir pareiškėja, ir Ispanijos Karalystė nurodo, kad kitoks požiūris lemtų, jog įmonės, kurios neišnaudoja joms paskirtų cukraus kvotų, turi gamybos mokestį mokėti ir už faktiškai neegzistuojantį cukrų, todėl nustatant didesnę mokesčio sumą baudžiamos būtų būtent mažiau cukraus gaminančios įmonės. Be to, iš rinkos atšauktas kvotinis cukrus, kuris sandėliuojamas pagal Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsnio 3 dalį ir laikomas pirmuoju kiekiu, pagamintu pagal kvotą kitais prekybos metais, gamybos mokesčiu būtų apmokestinamas du kartus.

27. Galiausiai, Lietuvos Respublikos nuomone, Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad sąvoka „kvota“ reiškia kvotą, kuria įmonė faktiškai galėjo pasinaudoti atitinkamais prekybos metais. Vadinasi, gamybos mokestis turėtų būti apskaičiuojamas tos cukraus kvotos dalies pagrindu, kuri liko atėmus atšaukiamą procentinį dydį.

28. Pareiškėjos ir Lietuvos Respublikos manymu, aiškinant Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį taip, kad gamybos mokestis apskaičiuojamas visos suteiktos kvotos pagrindu, pažeidžiami proporcingumo ir nediskriminavimo principai. Lenkijos Respublika mano, kad pažeidžiamas proporcingumo principas. Tačiau, Komisijos ir Tarybos nuomone, toks Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio aiškinimas, kad gamybos mokestis apskaičiuojamas visos suteiktos kvotos pagrindu, bendriesiems proporcingumo ir nediskriminavimo principams neprieštarauja.

29. Pareiškėjos nuomone, kai gamybos mokestis apskaičiuojamas visos suteiktos cukraus kvotos pagrindu, proporcingumo principas jos atveju pirmiausia pažeidžiamas todėl, kad 2007–2008 prekybos metais

ji faktiškai pagamino 13,5 % ir (arba) 54 784,67 tonos mažiau kvotinio cukraus, ir, jei gamybos mokestis nustatomas atsižvelgiant į visą cukraus kvotą, tai reiškia, kad 12,00 EUR mokesčiu už toną apmokestinamas taip pat ir faktiškai neegzistuojantis cukraus kiekis, būtent tos 54 784,67 tonos. Kitaip sakant, tai reiškia, kad net visiškai išnaudojus nustatytą gamybos ribą – 351 027,73 tonos kvotinio cukraus – kvotinio cukraus tona būtų apmokestinama 13,87 EUR mokesčiu. Toks mokesčio nustatymas yra neproporcingas.

30. Be to, cukrus, atitinkamos įmonės pagamintas kaip kvotinis viršijant nustatytą produkcijos ribą, pagal Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 4 dalį laikomas pertekliniu cukrumi, kuris arba tampa pramoniniu, arba perkeliamas į kitus prekybos metus kaip kvotinis cukrus. Abiem atvejais gamybos mokesčio nustatymas pertekliniam cukrui būtų neproporcingas. Kadangi už pramoninį cukrų galima gauti maždaug tik pusę referencinės kainos, mokamos už kvotinį cukrų, nustačius nekintamo nominalo 12 EUR už toną gamybos mokestį pertekliniam cukrui, kuris naudojamas kaip pramoninis cukrus, jam iš esmės taikomas dvigubai didesnis gamybos mokestis negu kvotiniam cukrui. Tačiau perkėlus perteklinį cukrų į kitus prekybos metus jis iš esmės apmokestinamas du kartus – pirmais ir antrais prekybos metais jam taikomas gamybos mokestis.

31. Be to, pajamos iš gamybos mokesčio viršytų bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas, todėl nustatyti gamybos mokestį kvotoms, kurios faktiškai nebuvo išnaudotos, nėra nei būtina, nei reikalinga.

32. Lenkijos Respublika ir Lietuvos Respublika taip pat mano, kad Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnis pažeidžia proporcingumo principą tiek, kiek jame nustatytas gamybos mokestis taikomas ir iš rinkos atšauktam kvotiniam cukrui. Šiuo klausimu Lenkijos Respublika ir Lietuvos Respublika, be kita ko, teigia, kad dėl iš rinkos atšaukto kvotinio cukraus Europos bendrijai neatsiranda išlaidų, susijusių su bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimu. Kadangi pagal Reglamento Nr. 318/2006 19 konstatuojamąją dalį gamybos mokesčiu siekiama prisidėti finansuojant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas, būtų neproporcinga mokestį nustatyti ir tam kvotiniam cukrui, kuris atšauktas iš rinkos ir nesukelia išlaidų. Toliau Lenkijos Respublika pabrėžia, jos manymu, nepriimtinas finansines pasekmes, kurios atsiranda dėl šio

cukraus vertinimo kaip perteklinio cukraus ir (arba) jo, kaip kvotinio cukraus, perkėlimo į kitus prekybos metus. Lietuvos Respublika taip pat teigia, kad cukraus gamintojai, kurių kvota buvo sumažinta, patiria neproporcingą finansinę naštą, nes jie negali gauti pelno iš jau pagamintos produkcijos. Be to, šios įmonės susiduria su sunkumais parduodamos cukraus kiekius, kurie buvo pagaminti viršijant dėl atšaukimo iš rinkos sumažintą kvotą. Lenkijos Respublikos manymu, Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnis galiausiai yra tik techninio pobūdžio, todėl Bendrijos teisės aktų leidėjas šioje srityje neturi didelės diskrecijos.

33. Pareiškėja ir Lietuvos Respublika mano, kad nustatant gamybos mokestį visos suteiktos cukraus kvotos pagrindu pažeidžiamas nediskriminavimo principas pirmiausia todėl, kad pagal Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsnį, skaitomą kartu su Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalies c punktu, konkrečiose valstybėse narėse nustatomas skirtingas atšaukiamas procentinis dydis, todėl atitinkamai įmonei taikomo gamybos mokesčio dydis gali skirtis, nelygu kokioje valstybėje narėje yra įsisteigusi įmonė.

34. Komisijos ir Tarybos nuomone, nėra jokių abejonių, jog toks Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio aiškinimas, kad gamybos mokestis turi būti apskaičiuojamas visos paskirtos cukraus kvotos pagrindu, yra suderinamas su bendraisiais proporcingumo ir nediskriminavimo principais. Motyvuodamos tuo, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodė nė vieno argumento, pagrindžiančio jo abejonę dėl 16 straipsnio nesuderinamumo su Bendrijos teisės nediskriminavimo principu, Komisija ir Taryba savo rašytinėse pastabose apsiribojo tik priekaišto dėl proporcingumo principo pažeidimo tikrinimu.

35. Šiame kontekste Komisija ir Taryba iš pradžių nurodo didelę Bendrijos teisės aktų leidėjo diskreciją bendros žemės ūkio politikos srityje, todėl tik akivaizdžiai netinkama šioje srityje priimta priemonė, palyginti su tikslu, kurio kompetentinga institucija ketina siekti, gali paveikti šios priemonės teisėtumą. Tokiomis aplinkybėmis lemia tai, kad nors gamybos mokesčiu siekiama prisidėti finansuojant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas, tačiau jis nėra susietas su konkrečiomis išlaidomis. Kitais žodžiais tariant, čia nekalbama apie asignuojamas įplaukas, todėl, Komisijos manymu, net aplinkybė, kad konkrečiais prekybos metais gaunamos įplaukos viršys patirtas

išlaidas, nėra svarbi vertinant Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio teisėtumą.

36. Be to, Komisija ir Taryba mano, kad tokia gamybos mokesčio nustatymo tvarka, kai atsižvelgiama į visą cukraus gamybos įmonei suteiktą cukraus kvotą, iš esmės yra tinkama ir pagrįsta. Juk konkrečiais metais taikytas atšaukimas iš rinkos galutinai nesumažina gamybos kvotos. Be to, kiekvienus prekybos metus reikia vertinti atskirai, todėl negali būti dvigubo kvotinio cukraus apmokestinimo. Ir ekonominės pasekmės, patiriamos dėl to, kad nustatant gamybos mokestį įskaičiuojamas ir iš rinkos atšauktas cukraus kiekis, nėra didelės, nes juk atšaukimas iš rinkos ir lemia bendrą pagal kvotas pagaminto cukraus kainos padidėjimą. Galiausiai Komisija nurodo, kad Reglamento Nr. 318/2006 19 konstatuojamoje dalyje numatytas tikslas – siekti prisidėti finansuojant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas, turėtų būti aiškinamas taip, kad tikslinės išlaidos apima visas išlaidas, kurios atsiranda iš įvairių cukraus sektoriaus priemonių, įskaitant ir didelį skaičių įvairių paramos rinkai priemonių.

37. Per posėdį Komisija šią savo poziciją papildė nurodydama, kad gamybos mokesčiu turėtų būti siekiama prisidėti finansuojant Bendrijos išlaidas cukraus sektoriuje, kurios, kaip manoma, kasmet sudaro daugiau kaip 1 500 mln. EUR ir todėl kelis kartus viršija įplaukas, gaunamas iš gamybos mokesčio.

VI — Vertinimas

A — *Įvadinės pastabos*

38. Bendrijos teisės aktų leidėjas, priimdamas Reglamentą Nr. 318/2006, 2006 m. vasario 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 319/2006, iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1782/2003, nustatantį bendrąsias tiesioginės paramos schemų pagal bendrąją žemės ūkio politiką taisykles ir nustatantį tam tikras paramos schemas ūkininkams [5], ir 2006 m. vasario 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 320/2006, nustatantį laikiną Bendrijos cukraus pramonės restruktūrizavimo schemą ir iš dalies keičiantį Reglamentą (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo [6], pradėjo vykdyti esminę Europos cukraus sektoriaus rinkų organizavimo reformą. Priėmus naują schemą, šią beveik 40 metų be didesnių

5 — OL L 58, p. 32.
6 — OL L 58, p. 42.

pakeitimų egzistavusią sistemą [7] taip pat apėmė vykdoma esminė bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) [8] reforma.

39. Bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo reformos tikslas – laipsniškai panaikinti cukrui taikomą intervencijos mechanizmą ir cukraus intervencinę kainą. Šiuo tikslu cukraus intervencinė kaina buvo pakeista referencine kaina, o ši per laikotarpį nuo 2006–2007 iki 2009–2010 m., palyginti su intervencine kaina, buvo iš viso sumažinta 36 %. Ši referencinė kaina iš principo pasiekiama mažinant cukraus pasiūlą Europos rinkoje, šiuo tikslu buvo sukurtas restruktūrizavimo fondas kaip paskata silpnesniems gamintojams pasitraukti iš gamybos. Be šių struktūrinių priemonių, kuriomis siekiama sumažinti nepelningos gamybos pajėgumus Bendrijoje, Komisijai buvo suteiktas įgaliojimas taikyti, kilus gamybos perviršio grėsmei, cukraus atšaukimą iš rinkos, taip siekiant išsaugoti struktūrinę cukraus rinkos pusiausvyrą, išlaikant atitinkamai nustatytai referencinei kainai artimą kainos lygį.

40. Sumažinta parama cukraus sektoriaus rinkai buvo kompensuota (bent jau iš dalies) padidinus tiesioginį pajamų rėmimą ūkininkams. Taip cukraus sektoriuje buvo laipsniškai pereita nuo kainų ir paramos gamybai politikos prie nuo gamybos atsietų ūkininkų pajamų rėmimo politikos.

B — *Pirmasis prejudicinis klausimas*

41. Savo pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, kokiu pagrindu apskaičiuojamas Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnyje numatytas gamybos mokestis.

7 — Iki tol bendram cukraus sektoriaus rinkų organizavimui buvo būdingos paramos kainomis schemos ir kvotų skyrimas. Be to, 1967 m. bendru cukraus sektoriaus rinkų organizavimu sukurtas kvotų režimas leido palaikyti gana aukštą kainų lygį ir išvengti produkcijos perviršio. Iš pradžių buvo numatyta, kad kvotų režimas įvedamas laikinai ir 1975 m. bus panaikintas, tačiau buvo pratęstas daugelį kartų. Vėliau, siekiant užtikrinti didesnes kvotas našesniems cukraus gamintojams, buvo nustatytas lankstesnis režimas (žr. G. Olmi „Politique agricole commune“, Briuselis, 1991, p. 173; R. Priebe (Grabitz ir Hilf) „Das Recht der Europäischen Union“, I tomas, EB sutarties 34 straipsnis, 57 punktas (39-as papildomas leidimas, 2009 m. liepos mėn.).

8 — Dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo reformos priežasčių žr. A. Swinbank „EU Sugar Policy: An Extraordinary Story of Continuity, But Then Change“, *Journal of World Trade*, 2009, p. 603–620. Dėl bendrųjų reformos gairių palyginimo su anksčiau galiojusiu cukraus sektoriaus rinkų organizavimu analizės žr. J. Michel ir K. Merten-Lentz „La réforme du marché du sucre communautaire“, *Revue du Marché commun et de l'Union européenne*, 2005, p. 671–676; R. Barents „De zure smaak van Europese suiker“, NTER, 2005, p. 228–235.

42. Nustatant gamybos mokestį pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį, teoriškai būtų galima taikyti keturis skirtingus pagrindus, būtent:

1) cukraus gamybos įmonei atitinkamais prekybos metais suteiktą cukraus kvotą (tai cukraus kvota, numatyta Reglamento Nr. 318/2006 7 straipsnyje, padidinta papildoma cukraus kvota pagal šio reglamento 8 straipsnį);

2) cukraus gamybos įmonei atitinkamais prekybos metais suteiktą cukraus kvotą, iš jos atėmus tais prekybos metais taikomą atšaukiamą procentinį dydį, numatytą Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsnyje. Taikant šį pagrindą, iš pradžių iš cukraus kvotos reikėtų atimti atšaukiamą procentinį dydį. Atlikus šį veiksmą gautas cukraus kvotos dydis laikomas pagrindu. Vadinasi, pagrindas atitiktų produkcijos ribą Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktų prasme;

3) cukraus kiekį, kurį cukraus gamybos įmonė pagamino atitinkamais prekybos metais, bet neviršijantį suteiktos cukraus kvotos dydžio (t. y. cukraus kvota Reglamento Nr. 318/2006 2 straipsnio 5 dalies prasme);

4) cukraus kiekį, kurį cukraus gamybos įmonė pagamino atitinkamais prekybos metais, neviršijantį produkcijos ribos.

43. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo abejonė dėl to, koks turi būti gamybos mokesčio pagrindas, ir iš principo labai skirtingi galimo atsakymo pasiūlymai, kuriuos pateikė šio proceso dėl prejudicinio sprendimo priėmimo šalys, atsirado dėl neaiškios Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio formuluotės. Pirmiausia iš jo pavadinimo „Gamybos mokestis“ ir iš šios nuostatos 2 dalyje esančio šio mokesčio nustatymo „12,00 EUR už kvotinio cukraus <...> toną“ atrodytų, kad mokestis turi būti apskaičiuojamas atsižvelgiant į atitinkamais prekybos metais faktiškai pagamintą cukraus kiekį. Tačiau 16 straipsnio 1 ir 3 dalies formuluotėse nedviprasmiškai nurodytas atitinkamais prekybos metais suteiktos cukraus kvotos dydis, kuris nustatomas neatsižvelgiant į faktinę gamybą. Tokia prieštaringa formuluotė randama ir daugelyje kitų Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio kalbinių versijų [9].

9 — Pavadinimas „Gamybos mokestis“ prancūzų kalbos versijoje – „taxe à la production“, slovėnų –„Proizvodna dajatev“, anglų – „Production charge“, danų – „Produktionsafgift“, ispanų – „Canon de producción“, o portugalų kalbos versijoje – „Encargo de produção“. 16 straipsnio 2 dalies teksto redakcijose minėtomis kalbomis atitinkamai nurodoma „sucre sous quota“, „kvotnega sladkorja“, „quota sugar“, „kvotesukker“, „azúcar de cuota“ und „açúcar de quota“, o 1 ir 3 dalių formuluotėse – „quota de sucre“ „kvote za sladkor“, „sugar quota“, „sukkerkvote“, „cuotas de azúcar“ ir „quotas de açúcar“. Teksto redakcijoje olandų kalba pavadinimas skamba „Productieheffing“, tačiau toliau 2 dalyje, taip pat 1 ir 3 dalyse vartojama sąvoka „suikerquotum“, o ne „quotumsuiker“.

44. Nagrinėjamu atveju dėl tokio dviprasmiško Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio teksto turi būti taikomas sisteminis ir teleologinis šios nuostatos aiškinimas. Aiškinant Bendrijos teisės aktus pirmenybė teikiama tikslui, o ne neaiškiai suformuluotos nuostatos tekstui [10].

45. Iš Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio sisteminio ir teleologinio aiškinimo darytina išvada, kad tik toks apskaičiavimo būdas, kai gamybos mokestis nustatomas atsižvelgiant į konkrečiais prekybos metais suteiktos cukraus kvotos dydį, yra suderinamas su reglamento tikslais ir turiniu.

46. Pirmas svarbus įrodymas, kad gamybos mokestis turi būti nustatomas atsižvelgiant į cukraus gamintojui konkrečiais prekybos metais suteiktos cukraus kvotos dydį, aiškėja iš Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 3 dalies antros pastraipos. Pagal šią nuostatą cukraus gamybos įmonės gamybos mokestį turi sumokėti ne vėliau kaip iki atitinkamų prekybos metų vasario pabaigos. Atsižvelgiant į aplinkybę, kad pagal Reglamento Nr. 318/2006 1 straipsnio 2 dalį prekybos metai prasideda atitinkamų metų spalio 1 d. ir baigiasi kitų metų rugsėjo 30 d., vadinasi, gamybos mokestis turi būti sumokėtas tuo laiko momentu, kai cukrus dar nėra pagamintas. Kadangi tuo laiko momentu, kai turi būti sumokėtas gamybos mokestis, negalima tiksliai apskaičiuoti cukraus kiekio, kurį konkreti įmonė galiausiai pagamins, vien dėl praktinių sumetimų gamybos mokesčio pagrindu negali būti faktiškai pagal suteiktą cukraus kvotą, kurią prireikus galima sumažinti dėl atšaukimo iš rinkos, pagamintas cukraus kiekis.

47. Be to, iš Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio struktūros aiškiai matyti principinis Bendrijos teisės aktų leidėjo sprendimas nustatyti gamybos mokestį suteiktos cukraus kvotos pagrindu, o ne atsižvelgiant į faktiškai pagamintą cukraus kiekį.

48. Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas principas cukraus gamintojams suteiktoms cukraus kvotoms taikyti gamybos mokestį. 2 dalyje nustatytas šio mokesčio dydis – 12,00 EUR už kvotinio cukraus toną. 3 dalyje nustatyta konkreti šio mokesčio surinkimo tvarka, būtent numatyta, kad valstybės narės šį mokestį surenka ne vėliau kaip iki atitinkamų prekybos metų vasario pabaigos. Galiausiai 4 dalyje numatyta galimybė, kad prie šio mokesčio finansavimo prisidėtų ir cukrinių runkelių ar cukranendrių augintojai ar cikorijų tiekėjai.

10 — Šiuo klausimu taip pat žr. K. Reisenhuber „Europäische Methodenlehre“, Berlynas, 2006, p. 266, 51 punktas.

49. Vertinant sistemiškai, Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 1 dalyje numatyta pagrindinė taisyklė nuo 2007–2008 prekybos metų cukraus gamybos įmonių turimoms cukraus kvotoms taikyti gamybos mokestį. 2 dalyje numatomas šio mokesčio dydis – 12 EUR už toną. Vertinant 2 dalį turinio prasme, čia svarbiausia yra pats mokesčio dydžio nustatymas, būtent 12 EUR už toną, o ne pagrindo nustatymas, kuris jau apibrėžtas 1 dalyje. Atsižvelgiant į tai, Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 2 dalyje vartojamą sąvoką „kvotinis cukrus“ vienareikšmiškai reikia vertinti kaip Bendrijos teisės aktų leidėjo redakcinę klaidą, nes šio straipsnio 3 dalyje vėl nurodoma įmonėms suteikta kvota.

50. Be to, mokesčio nustatymas įmonėms suteiktos kvotos pagrindu ir tokiu būdu atsiejamas šių įmonių mokėtinas gamybos mokestis nuo faktiškai pagaminto cukraus kiekio atitinka nuo gamybos atsietų ūkininkų pajamų rėmimo praktiką, kuri yra viena iš pagrindinių bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo reformos elementų [11]. Beje, pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 4 dalį cukraus gamybos įmonės gali pareikalauti, kad šie augintojai padengtų iki 50 % jiems taikomo gamybos mokesčio.

51. Tokiomis aplinkybėmis prasmės netenka pareiškėjos ir Ispanijos Karalystės pateiktas teksto priėmimo istorija grindžiamas argumentas, kad sąvoka „gamybos mokestis“ paimta iš anksčiau galiojusių pagrindinių reglamentų dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo [12], kur ji visada buvo vartojama mokesčiui, taikomam per atitinkamą referencinį laikotarpį pagamintam cukraus kiekiui, apibrėžti. Atsižvelgiant į aplinkybę, kad Reglamentu Nr. 318/2006 buvo iš esmės reformuotas bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimas ir jam sukurtas naujas finansinis pagrindas, tekste išlikusią tą pačią mokėtino mokesčio sąvoką reikia vertinti kaip klaidinantį reliktą, perimtą iš ankstesnių reglamentų, todėl juo remiantis negalima daryti turinio pobūdžio išvadų dėl mokesčio pagrindo nustatymo.

52. Vadinasi, gamybos mokestis pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį turi būti apskaičiuojamas atsižvelgiant į atitinkamais prekybos metais cukraus gamybos įmonei paskirtos cukraus kvotos dydį. Tačiau dar reikia išsiaiškinti, ar reikia atsižvelgti į atšaukiamą procentinį dydį šio reglamento 19 straipsnio prasme. Taigi atsižvelgiant į tai,

11 — Žr. šios išvados 39 ir kt. punktus.

12 — 2001 m. birželio 19 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1260/2001 dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo (OL L 178, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 33 t., p. 17) ir 1999 m. rugsėjo 13 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2038/1999 dėl bendro cukraus sektoriaus organizavimo (OL L 252, p. 1).

kad Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose šis atšaukiamas procentinis dydis keičiamas produkcijos riba [13], kyla klausimas, ar, apskaičiuojant gamybos mokestį, reikia iš kvotos atimti procentinį dydį, kad galiausiai gamybos mokestis būtų apskaičiuojamas nustatytos produkcijos ribos pagrindu.

53. Mano manymu, į šį klausimą reikia atsakyti neigiamai.

54. Kaip jau esu nurodžiusi savo 2009 m. vasario 18 d. išvadoje, pateiktoje byloje *Agrana Zucker* [14], ir ką teismas patvirtino šioje byloje priimtame 2009 m. birželio 11 d. sprendime [15], atšaukimo iš rinkos jokiu būdu negalima prilyginti Reglamente Nr. 320/2006 numatytam kvotų atsisakymui. Būtent palyginus kvotų atsisakymo ir atšaukimo iš rinkos mechanizmus aiškėja, kad jie iš esmės skiriasi tiek savo veikimu, tiek tikslu. Pirmasis apima galutinį kvotos atsisakymą, įskaitant ir gamybos įrenginių išmontavimą ir (arba) nenaudojimą, o antrasis – tik laikiną atitinkamo cukraus kiekio atšaukimą iš rinkos, jo sandėliavimą arba pardavimą ne pagal kvotas.

55. Toks jų veikimo skirtumas atitinkamai atsirado dėl skirtingų reikšmingų nuostatų reguliavimo tikslų. Mažiau konkurencingiems cukraus gamintojams, atsižvelgiant į socialinius ir aplinkos apsaugos įsipareigojimus, atsisakant kvotų sukuriama priemonė, kuria siekiama Reglamente Nr. 320/2006 numatyto tikslo – cukraus pramonės restruktūrizavimo. Tačiau atšaukimas iš rinkos yra paramos kainomis instrumentas, kuriuo pagal Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsnio 1 dalį ir jo 22 konstatuojamąją dalį siekiama išsaugoti struktūrinę rinkos pusiausvyrą išlaikant referencinei kainai artimą kainos lygį.

56. Kadangi cukraus atšaukimas pagal Komisijos nustatytą atšaukiamą procentinį dydį nedaro poveikio konkrečių įmonių turimai cukraus kvotai, iš Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio teksto ar bendros struktūros neaiškėja joks pagrindas, leidžiantis pagrįsti nuomonę, kuriai pirmiausia atstovauja Lietuvos Respublika, kad gamybos mokestis pagal Reglamento Nr. 318/200 16 straipsnį turi būti apskaičiuojamas cukraus kvotos, sumažintos atšaukiamu procentiniu dydžiu, pagrindu.

57. Atsižvelgdama į tai, kas buvo išdėstyta, darau išvadą, kad Reglamento Nr. 318/2006

13 — Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose iš esmės numatyta, kad atšaukimo prievolė taikoma tik tam cukraus kiekiui, kuris buvo pagamintas viršijus nustatytą produkcijos ribą. Ši produkcijos riba apskaičiuojama iš suteiktos cukraus kvotos atėmus atšaukiamą procentinį dydį, ir 2007–2008 metais ji paprastai sudarė 86,5 % paskirtos cukraus kvotos dydžio.

14 — Mano 2009 m. vasario 18 d. išvada, pateikta byloje *Agrana Zucker* (C-33/08, Rink. p. I-5035, 40 ir paskesni punktai).

15 — 2009 m. birželio 11 d. Sprendimas *Agrana Zucker* (C-33/08, 21 ir paskesni punktai).

16 straipsnį reikia aiškinti taip, kad ta cukraus kvotos dalis, kuri dėl atšaukimo pagal Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsnį, skaitomą kartu su Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsniu, negali būti išnaudota, taip pat turi būti įskaičiuota nustatant gamybos mokestį.

C — *Antrasis prejudicinis klausimas*

1. Kaltinimas dėl proporcingumo principo pažeidimo

58. Savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnyje numatyto gamybos mokesčio nustatymo ir mokėjimo tvarka, kai gamybos mokestis apskaičiuojamas abstrakčiai paskirtos cukraus kvotos pagrindu, yra suderinama su proporcingumo principu. Atsakydama į šį klausimą, iš pradžių išnagrinėsiu tikrinimo kriterijų, kuris taikomas tikrinant tariamą proporcingumo principo pažeidimą bendros žemės ūkio politikos srityje. Paskui išnagrinėsiu, ar toks nuo gamybos atsieto mokesčio pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį nustatymas turi būti vertinamas kaip proporcingumo principo pažeidimas.

a) Tikrinimo kriterijus

59. Pagal proporcingumo principą, vieną iš bendrųjų Bendrijos teisės principų, reikalaujama, kad Bendrijos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina nagrinėjamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, todėl, kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi nurodytiems tikslams [16].

60. Todėl taikydami proporcingumo principą teisėjai iš principo turi vadovautis trijų pakopų tikrinimo schema [17]: pirma, reikia

16 — Sprendimas *Agrana Zucker* (nurodytas 15 išnašoje, 31 punktas), 2006 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *Ispanija prieš Tarybą* (C-310/04, Rink. p. I-7285, 97 punktas), 2001 m. liepos 12 d. Sprendimas *Jippes ir kt.* (C-189/01, Rink. p. I-5689, 81 punktas), 1994 m. spalio 5 d. Sprendimas *Crispoltoni ir kt.* (C-133/93, C-300/93, C-362/93, Rink. p. I-4863, 41 punktas) ir 1990 m. lapkričio 13 d. Sprendimas *Fedesa ir kt.* (C-331/88, Rink. p. I-4023, 13 punktas).

17 — Dėl šios trijų pakopų tikrinimo schemos žr. D. Simon „Le contrôle de proportionnalité exercé par la Cour de Justice des Communautés Européennes“, *Petites affiches*, 2009, Nr. 46, p. 17, 20 ir paskesni. Vis dėlto šis autorius teigia, kad kai kuriuose sprendimuose siekiamų tikslų teisėtumo kontrolė ir subjektyvūs atitinkamų priemonių priėmimo motyvai sudaro dvi papildomas tikrinimo pakopas.

patikrinti atitinkamos priemonės tinkamumą, antra – būtinumą ir, trečia, – adekvatumą [18].

61. Nors proporcingumo principo taikymas daugelį kartų buvo patvirtintas ir bendros žemės ūkio politikos srityje, Teisingumo Teismas dabar jau nusistovėjusioje teismų praktikoje kartu nurodo, kad šio principo įgyvendinimo sąlygų teisminė priežiūra, atsižvelgiant į didelę Bendrijos teisės aktų leidėjo diskreciją bendros žemės ūkio politikos srityje, turėtų apsiriboti tik nustatymu, ar atitinkama priemonė akivaizdžiai netinkama, palyginti su tikslu, kurio kompetentinga institucija siekia [19].

62. Vadinasi, pagal nusistovėjusią teismų praktiką vertinant priemonės proporcingumą bendros žemės ūkio politikos srityje reikia išsiaiškinti ne tai, ar teisės aktų leidėjo priimta priemonė buvo vienintelė arba geriausia iš galimų, bet tai, ar ji buvo akivaizdžiai netinkama [20].

63. Toks Teisingumo Teismo taikomas proporcingumo tikrinimo apribojimas, kai tikrinamas tik atitinkamos priemonės akivaizdžiai netinkamas pobūdis, nėra vien bendros žemės ūkio politikos ypatumas, – remiantis nusistovėjusia teismo praktika tai taikoma visose srityse, kur teisės aktų leidėjas turi priimti politinius, ekonominius ir socialinius sprendimus ir atlikti sudėtingus vertinimus, todėl jam šiuo tikslu turi būti suteikta didelė vertinimo ir veiksmų diskrecija [21].

64. Kaip jau esu nurodžiusi kitoje vietoje [22], manęs tokia teismo praktika ir ypač tai, kad proporcingumo tikrinimas apsiriboja vien tinkamumo vertinimu, neįtikina. Mano manymu, toks trijų pakopų proporcingumo

18 — Žinoma, kai kuriuose sprendimuose Teisingumo Teismas apsiriboja vien nustatydamas, kad pagal proporcingumo principą Bendrijos teisės nuostata numatytos priemonės turi būti tinkamos siekiamam tikslui įgyvendinti ir neviršyti to, kas būtina jam pasiekti. Kadangi šiuose sprendimuose tikrinamų priemonių adekvatumas paprastai nebuvo svarbus, jais remiantis negalima daryti išvados, kad tikrinant proporcingumą reikia taikyti dviejų pakopų tikrinimo schemą, neatsižvelgiant į atitinkamos priemonės adekvatumą.

19 — Sprendimas *Agrana Zucker* (nurodytas 15 išnašoje, 32 punktas), 2009 m. gegužės 14 d. Sprendimas *Azienda Agricola Disarò Antonio ir kt.* (C-34/08, Rink. p. I-4023, 76 punktas), Sprendimas *Ispanija prieš Tarybą* (nurodytas 16 išnašoje, 98 punktas), 2006 m. kovo 23 d. Sprendimas *Unitymark ir North Sea Fishermen's Organisation* (C-535/03, Rink. p. I-2689, 57 punktas), 2006 m. kovo 16 d. Sprendimas *Emsland-Stärke* (C-94/05, Rink. p. I-2619, 54 punktas), Sprendimas *Jippes ir kt.* (nurodytas 16 išnašoje, 82 punktas), Sprendimas *Crispoltoni ir kt.* (nurodytas 16 išnašoje, 42 punktas), Sprendimas *Fedesa ir kt.* (nurodytas 16 išnašoje, 14 punktas) ir 1989 m. liepos 11 d. Sprendimas *Schräder* (265/87, Rink. p. 2237, 22 punktas).

20 — Sprendimai *Agrana Zucker* (nurodytas 15 išnašoje, 33 punktas), *Ispanija prieš Tarybą* (nurodytas 16 išnašoje, 99 punktas) ir *Jippes ir kt.* (nurodytas 16 išnašoje, 83 punktas).

21 — Žr. 2009 m. liepos 7 d. Sprendimą *S. P. C. M. ir kt.* (C-558/07, Rink. p. I-5783, 42 punktas), 2005 m. liepos 12 d. Sprendimą *Alliance for Natural Health ir kt.* (C-154/04 ir C-155/04, Rink. p. I-6451, 52 punktas), 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimą *Arnold André* (C-434/02, Rink. p. I-11825, 46 punktas) ir Sprendimą *Swedish Match* (C-201/03, Rink. p. I-11893, 48 punktas) bei 2002 m. gruodžio 10 d. Sprendimą *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* (C-491/01, Rink. p. I-11453, 123 punktas). Taip pat žr. 2000 m. vasario 8 d. Sprendimą *Emesa Sugar* (C-17/98, Rink. p. I-675, 53 punktas).

22 — Žr. mano 2009 m. kovo 3 d. išvadą, pateiktą byloje *Azienda Agricola Disarò Antonio ir kt.* (nurodytas 19 išnašoje, 61 ir paskesni punktai).

tikrinimo schemos sumažinimas iki vienos pakopos – tinkamumo patikrinimo, per daug sumenkina pirminei teisei priskirtiną proporcingumo principą.

65. Proporcingumo principo bendros žemės ūkio politikos srityje taikymas nepašalina galimybės vykdyti Bendrijos teisės aktų leidėjo, naudojantis didele diskrecija, priimtos priemonės teisminės kontrolės [23].

66. Reikia paprieštarauti Teisingumo Teismo nuomonei, kad proporcingumo tikrinimas bendros žemės ūkio politikos srityje apsiriboja akivaizdžiu veiksmų netinkamumo patikrinimu, pirmiausia nurodant, kad tinkamumo, reikalingumo ir adekvatumo sąlygos neatspindi skirtingų tos pačios idėjos niuansų. Atvirkščiai, priemonės reikalingumo ir adekvatumo patikrinimas, palyginti su tinkamumu, yra savarankiškas ir svarbus asmenų apsaugai. Tik reikalingumo ir adekvatumo kontekste „yra palyginamas“ Bendrijos teisės aktų leidėjo siekiamas tikslas su asmens atitinkamomis teisėmis. Jeigu tikrinamas tik priemonės tinkamumas, vadinasi, kalbama ne apie proporcingumo patikrinimą, o tik apie objektyvią diskrecijos kontrolę, neturinčią privačių asmenų teisių elementų [24].

67. Būtent iš nagrinėjamos bylos aplinkybių matyti, kad sumažinus proporcingumo patikrinimą ir apsiribojus tik Bendrijos teisės aktų leidėjo priimtos priemonės tinkamumo vertinimu tam tikromis aplinkybėmis tai gali *de facto* virsti vien praktiniu konkrečios priemonės proporcingumo tikrinimu.

23 — Žr. mano 2009 m. kovo 3 d. išvadą, pateiktą byloje *Azienda Agricola Disarò Antonio ir kt.* (nurodyta 19 išnašoje, 61 punktas) bei 2009 m. vasario 18 d. išvadą, pateiktą byloje *Agrana Zucker* (nurodyta 15 išnašoje, 51 punktas). Taip pat žr. 2007 m. birželio 14 d. generalinės advokatės E. Sharpston išvadą, pateiktą byloje *Zuckerfabrik Jülich* (C-5/06, Rink. p. I-3231, 65 punktas), ir 2009 m. kovo 10 d. generalinės advokatės J. Kokott išvadą, pateiktą byloje *S. P. C. M. ir kt.* (C-558/07, nurodyta 21 išnašoje, 69 ir paskesni punktai), kuriose teisingai nurodyta, kad ir tose srityje, kuriose turi būti priimti sudėtingi techniniai ir (arba) politiniai sprendimai ir todėl Bendrijos teisės aktų leidėjas naudojasi didele vertinimo ir veiksmų diskrecija, turi būti atliktas patikrinimas, ar nėra akivaizdžiai mažiau suvaržančių lygiaverčio poveikio priemonių ir ar priimta priemonė nėra akivaizdžiai neproporcinga siekiamų tikslų atžvilgiu. Priešingu atveju pirminei teisei priskirtinas proporcingumo principas netektų praktinio veiksmingumo.

24 — Žr. mano 2009 m. kovo 3 d. išvadą, pateiktą byloje *Azienda Agricola Disarò Antonio ir kt.* (nurodyta 19 išnašoje, 63 punktas). Šiuo klausimu taip pat žr. T. Danwitz „Der Grundsatz der Verhältnismäßigkeit im Gemeinschaftsrecht“, *Europäisches Wirtschafts- und Steuerrecht*, 2003, p. 391, 396, kuris nurodo, kad tokia praktika proporcingumo principą paverčia vien diskrecijos kontrole.

68. Remiantis Reglamento Nr. 318/2006 19 konstatuojamąja dalimi gamybos mokestis buvo įvestas siekiant prisidėti finansuojant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas. Kadangi gamybos mokesčiu iš esmės siekiama užtikrinti Bendrijos įplaukas, toks mokestis *per se* yra tinkamas Bendrijos teisės aktų leidėjo nustatytam tikslui pasiekti, ir netgi nesvarbu, koks yra pasirinktas šio mokesčio pagrindas. Todėl vertinant proporcingumą tokiu atveju, koks yra nagrinėjamas, būtent svarbu patikrinti Bendrijos teisės aktų leidėjo nustatyto gamybos mokesčio reikalingumą ir adekvatumą.

69. Be to, reikia nurodyti, kad Teisingumo Teismas, vertindamas Bendrijos priemonių proporcingumą tose srityse, kuriose Bendrijos teisės aktų leidėjas turi priimti politinius, ekonominius ir socialinius sprendimus ir atlikti sudėtingus vertinimus, nepaisant savo principinės pozicijos, kad toks vertinimas turėtų apsiriboti patikrinimu, ar konkreti priemonė nėra akivaizdžiai netinkama, vis dėlto nuolat atsižvelgia į tikrinamos priemonės reikalingumo ir adekvatumo elementus [25].

70. Taigi, mano manymu, bendros žemės ūkio politikos srityje Bendrijos teisės aktų leidėjo priimtoms priemonėms iš principo taip pat reikia taikyti trijų pakopų proporcingumo tikrinimą (tinkamumas, reikalingumas ir adekvatumas). Tačiau, kadangi Teisingumo Teismui nepriklauso savo sprendimais pakeisti socialinių, ekonominių ar politinių Bendrijos teisės aktų leidėjo sprendimų, priimtų bendros žemės ūkio politikos srityje, šioje srityje taikant trijų pakopų proporcingumo tikrinimą reikia apsiriboti nustatymu, ar, atsižvelgiant į Bendrijos teisės aktų leidėjo turimą vertinimo prerogatyvą, nagrinėjamos priemonės yra akivaizdžiai netinkamos, akivaizdžiai nebūtinos arba akivaizdžiai

25 — Žr. tik sprendimus *Agrana Zucker* (nurodytas 15 išnašoje, 42 punktas), *British American Tobacco (Investments) ir Imperial Tobacco* (nurodytas 21 išnašoje, 126 ir paskesni punktai) ir *Emesa Sugar* (nurodytas 21 išnašoje, 54 ir paskesni punktai). Taip pat žr. O. Koch „Der Grundsatz der Verhältnismäßigkeit in der Rechtsprechung des Gerichtshofs der Europäischen Gemeinschaften", Berlynas, 2003, p. 212, kuris pabrėžia, kad beveik visuose sprendimuose, kuriuose Teisingumo Teismas tariamai apsiribojo netinkamumo tikrinimu, nagrinėjamos galimos alternatyvios priemonės ir iš dalies išsamiai pagrindžiama, kodėl šioms priemonėms netaikoma pirmenybė. Taigi sąvoką „akivaizdus netinkamumas" reikia suprasti tik kaip siauresnės analizės sinonimą taikant daugiapakopę proporcingumo tikrinimo schemą. Taip pat mano ir U. Kischel „Die Kontrolle der Verhältnismäßigkeit durch den Europäischen Gerichtshof", *EuR* 2000, p. 380, 398 ir paskesni, kuris pabrėžia, kad Teisingumo Teismas savo paties formuluotei, kuri nusako, kad proporcingumo patikrinimas čia svarbiose srityse turėtų apsiriboti akivaizdaus netinkamumo patikrinimu, suteikė kitokią prasmę, nei gali atrodyti iš pirmo žvilgsnio. Iš atitinkamų sprendimų aiškiai matyti, kad Bendrijos teisės aktų leidėjo diskrecija neapriboja proporcingumo iki akivaizdaus netinkamumo, o tik proporcingumo patikrinimą apriboja akivaizdžių klaidų nustatymu.

neadekvačios [26]. Šitaip galima užtikrinti pagarbą politinei Bendrijos teisės aktų leidėjo veikimo laisvei ir kartu niekaip nesumažinti proporcingumo principo praktinės svarbos šioje srityje.

71. Atsižvelgdama į tai, kas buvo išdėstyta, darau išvadą, kad tikrinant proporcingumą bendros žemės ūkio politikos srityje turi būti taikomas trijų pakopų tikrinimo kriterijus su sumažinta tikrinimo apimtimi. Vadinasi, nagrinėjant pagrindinę bylą pirmiausia reikia patikrinti, ar gamybos mokesčio nustatymas ir jo pagrindo atsiejimas nuo gamybos nėra akivaizdžiai netinkamas, akivaizdžiai nebūtinas arba akivaizdžiai neadekvatus Bendrijos teisės aktų leidėjo siekiamų tikslų atžvilgiu.

b) Proporcingumo tikrinimas

72. Pagal Reglamento Nr. 318/2006 19 konstatuojamąją dalį gamybos mokestis buvo įvestas siekiant prisidėti finansuojant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas. Iš jau nurodytų priežasčių aiškėja, kad tiek gamybos mokesčio taikymas, tiek jo dydžio nustatymas suteiktos cukraus kvotos pagrindu, neatsižvelgiant į prireikus nustatytą produkcijos ribą ir atitinkamą atšaukimą iš rinkos, nėra akivaizdžiai netinkama priemonė šiam tikslui pasiekti [27].

73. Be to, nėra pagrindo manyti, kad gamybos mokesčio taikymas ir šio mokesčio apskaičiavimas suteiktos cukraus kvotos pagrindu būtų akivaizdžiai nebūtinas.

74. Tam tikra priemonė yra būtina, jeigu tarp daugelio priemonių, tinkamų nustatytam tikslui pasiekti, ji mažiausiai pakenkia atitinkamam interesui arba tam tikroms teisėms [28].

75. Neginčijama tai, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas iš principo gali nustatyti gamybos mokestį siekdamas, kad cukraus gamybos įmonės taip prisidėtų prie bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo finansavimo. Tačiau kyla abejonių dėl to, ar šiam tikslui pasiekti būtina konkreti šio mokesčio nustatymo ir pirmiausia jo apskaičiavimo tvarka, kai jis atsiejamas nuo gamybos ir apskaičiuojamas suteiktos cukraus kvotos pagrindu.

26 — Žr. mano 2009 m. kovo 3 d. išvadą, pateiktą byloje *Azienda Agricola Disarò Antonio ir kt.* (nurodyta 19 išnašoje, 62 ir paskesni punktai).

27 — Žr. šios išvados 67 ir paskesnius punktus.

28 — Sprendimas *Schräder* (nurodytas 19 išnašoje, 21 punktas).

76. Bendrijos teisės aktų leidėjas, atsiedamas pagrindą nuo gamybos, aiškiai pademonstravo savo ketinimą – nustatyta tvarka siekti, kad cukraus gamybos įmonės prisidėtų prie bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidų, ir daugeliui metų nustatė pastovų šio mokesčio ir cukraus kvotos santykį bei numatė galimybę mokestį surinkti jau per atitinkamus einamuosius prekybos metus. Atsižvelgiant į didelę Bendrijos teisės aktų leidėjo diskreciją šioje srityje, remiantis priemonės būtinumo aspektu nėra pagrindo kritikuoti šios konkrečios mokesčio nustatymo tvarkos, vadinasi, ir su tuo susijusios būtinybės nustatyti nuo gamybos atsietą mokesčio pagrindą.

77. Daugelis kitų argumentų dėl tariamai nebūtino nuo gamybos atsieto mokesčio pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį nustatymo yra susiję su konkrečiu Bendrijos bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidų ir iš šio gamybos mokesčio gaunamų pajamų santykiu. Šiame kontekste pirmiausia teigiama, kad iš gamybos mokesčio gaunamos pajamos viršija išlaidas, kurias siekiama padengti.

78. Remiantis Reglamento Nr. 318/2006 19 konstatuojamąja dalimi gamybos mokestis buvo įvestas siekiant prisidėti finansuojant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas.

79. Jei paaiškėtų, kad buvo nustatytos tokios gamybos mokesčio sąlygos, dėl kurių Bendrijos įplaukos iš šio mokesčio nuolat viršija išlaidas, kurias juo siekiama padengti, jas reikėtų vertinti kaip akivaizdžiai nebūtinas ir todėl neproporcingas.

80. Vis dėlto reikia atsižvelgti į tai, kad Bendrijos teisės aktų leidėjo didelė diskrecija, kuria jis naudojasi bendros žemės ūkio politikos srityje ir kuri reiškia ribotą šios diskrecijos naudojimosi teisminę kontrolę, pagal nusistovėjusią teismų praktiką apima ne vien nuostatų, kurias reikia priimti, pobūdį ir turinį, bet ir tam tikra dalimi – pradinių duomenų šiuo klausimu nustatymą [29].

81. Remiantis 2004 m. liepos 14 d. Komisijos komunikatu Tarybai ir Europos Parlamentui [30], reformavus cukraus sektorių, Bendrijos išlaidos per metus sudarytų apie 1 540 mln. EUR; vadinasi, šios metinės išlaidos

29 — Žr. Sprendimą *Ispanija prieš Tarybą* (nurodytas 16 išnašoje, 121 punktas), 2001 m. spalio 25 d. Sprendimą *Italija prieš Tarybą* (C-120/99, Rink. p. I-7997, 44 punktas), 1999 m. spalio 5 d. Sprendimą *Ispanija prieš Tarybą* (C-179/95, Rink. p. I-6478, 29 punktas), 1998 m. vasario 19 d. Sprendimą *NIFPO ir Northern Ireland Fishermen's Federation* (C-4/96, Rink. p. I-681, 41 ir kt. punktai), 1996 m. vasario 29 d. Sprendimą *Komisija prieš Tarybą* (C-122/94, Rink. p. I-881, 18 punktas) ir 1980 m. spalio 29 d. Sprendimą *Roquette Frères prieš Tarybą* (138/79, Rink. p. 3333, 25 punktas).

30 — Komisijos komunikatas Tarybai ir Europos Parlamentui dėl tvaraus žemės ūkio modelio Europai sukūrimo, reformavus BŽŪP – cukraus sektoriaus reforma, KOM (2004) 499, galutinis, p. 12 ir kt.

atitinka *status quo* scenarijų. Siūlomos naujos priemonės cukraus sektoriuje, kurių svarbiausia yra nuo gamybos atsietų tiesioginių išmokų gamintojams mokėjimas, bus finansuojamos iš lėšų, sutaupytų dėl smarkiai sumažėjusių išlaidų, skirtų eksporto grąžinamosioms išmokoms ir gamybos grąžinamosioms išmokoms chemijos ir farmacijos pramonei bei rafinavimo pagalbai finansuoti. Visiškai įgyvendinus siūlomas cukraus sektoriaus reformos priemones, asignavimai tiesioginiam pajamų rėmimui finansuoti per metus sudarytų apie 1 340 mln. EUR, o asignavimai grynojo cukraus arba cukraus, esančio perdirbtuose produktuose, eksporto grąžinamosioms išmokoms finansuoti atitinkamai turėtų sudaryti apie 100 mln. EUR. Savo šiek tiek pakeistame pasiūlyme dėl Tarybos reglamento dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo [31] Komisija pakartotinai nurodė, kad siūloma reforma poveikio išlaidoms neturės. Kaip svarbi išlaidų pozicija, čia nurodomi asignavimai tiesioginėms išmokoms gamintojams, kurios atsietos nuo gamybos, finansuoti, kurios dabar turėtų sudaryti apie 1 542 mln. EUR per prekybos metus.

82. Iš pareiškėjos kaip priedo pateikto 2005 m. lapkričio 3 d. Tarybos pranešimo, kuriame lentelės forma išdėstytas cukraus sektoriaus reformos finansinis poveikis, aiškėja, kad ir Taryba laikotarpiu po 2007–2008 prekybos metų išlaidas atitinkamai vertino 1 550–1 600 mln. EUR, o asignavimai tiesioginiam pajamų rėmimui finansuoti, jos manymu, per prekybos metus taip pat turėtų siekti 1 542 mln. EUR.

83. Palyginus šias numatomas išlaidas su Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnyje nustatyto gamybos mokesčio finansiniu poveikiu aiškiai matyti, kad bendra šio mokesčio suma yra daug mažesnė už numatomas Bendrijos metines išlaidas cukraus sektoriuje [32]. Tokiomis aplinkybėmis nuoroda į 2008 m. gegužės 8 d. Sprendimą *Zuckerfabrik Jülich* [33] taip pat nėra naudinga. Nurodytame sprendime Teisingumo Teismas būtent paneigė tuo metu taikomą gamybos mokesčio išaiškinimą, jog dėl to kyla pavojus,

31 — COM (2005) 263, galutinis, motyvų 5 punktas.

32 — Pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 2 dalį nustatomas 12,00 EUR už kvotinio cukraus ir (arba) kvotinio inulino sirupo toną ir 6 EUR už izogliukozės toną gamybos mokestis. Šio reglamento III priede nustatomas maksimalus nacionalinių ir regioninių kvotų dydis, cukraus – 17 440 537 tonų, izogliukozės – 507 680 tonų ir inulino sirupo – 320 718 tonų. IV priede nustatomas bendras maksimalus papildomų cukraus kvotų dydis, cukraus – 1 100 000 ir izogliukozės – 103 000 tonų. Vadinasi, maksimalus bendras gamybos mokestis, kurį turėtų sumokėti visos cukraus gamybos įmonės, matematiškai sudarytų apie 230 mln. EUR, neatsižvelgiant į per tą laiką atsisakytų kvotų dydį.

33 — C-5/06 ir C-23/06–C-36/06, Rink. p. I-3231.

kad nesumokėto mokesčio suma gali viršyti Bendrijos išlaidas cukraus sektoriuje.

84. Šiame kontekste reikia kategoriškai atmesti ir pareiškėjos argumentą, kad gamybos mokestis nėra skirtas tiesioginiam pajamų rėmimui finansuoti ir todėl viršija likusias Bendrijos išlaidas vykdant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimą. Nepaisant klausimo, ar Bendrijos asignavimai tiesioginėms išmokoms cukraus sektoriaus gamintojams, kurios atsietos nuo gamybos, finansuoti biudžete priskirti asignavimams vykdant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimą, iš Reglamento Nr. 318/2006 rengimo istorijos aiškiai matyti, kad dabar Bendrijos asignavimai cukraus sektoriuje daugiausia turėtų būti skirti šioms tiesioginėms išmokoms finansuoti. Tokiomis aplinkybėmis Reglamento Nr. 318/2006 19 konstatuojamoje dalyje nurodytą gamybos mokesčio tikslą reikia aiškinti taip, kad mokesčio dydžiu taip pat siekiama prisidėti finansuojant nuo gamybos atsiektas tiesiogines išmokas.

85. Atsižvelgdama į šiuos samprotavimus manau, kad gamybos mokesčio taikymas ir apskaičiavimas suteiktos cukraus kvotos pagrindu nėra akivaizdžiai nebūtinas Bendrijos teisės aktų leidėjo nustatytam tikslui pasiekti – reikalauti, kad cukraus gamybos įmonės prisidėtų finansuojant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas.

86. Galiausiai siekiamų tikslų ir dėl to atsiradusios naštos santykis taip pat nėra akivaizdžiai neproporcingas.

87. Atsižvelgiant į tai pirmiausia priekaištaujama, kad apskaičiuojant gamybos mokestį suteiktos cukraus kvotos pagrindu šiuo mokesčiu iš dalies apmokestinamas faktiškai neegzistuojantis cukraus kiekis, kaip yra pagrindinės bylos atveju, kai gamyba neviršija nustatytos produkcijos ribos. Tačiau jei kvotinis cukrus pagamintas viršijant produkcijos ribą, jis perkeliamas į kitus prekybos metus kaip kvotinis cukrus ir tokiu atveju apmokestinamas tuo pačiu mokesčiu du kartus. Jeigu jis perkvalifikuojamas į pramoninį cukrų, gamybos mokestis nesikeičia ir yra neproporcingai didelis.

88. Šie argumentai manęs neįtikina.

89. Šie argumentai turi vieną bendrą bruožą – mokesčio taikymo pasekmės vertinamos tik iš rinkos atšaukto atitinkamo kvotinio cukraus kiekio atžvilgiu. Tačiau neatsižvelgiama į aplinkybę, kad Bendrijos teisės aktų leidėjas, naudodamasis jam suteikta didele diskrecija, nustatė gamybos mokestį, kuris yra kvotos mokestis ir kuris atsietas nuo gamybos. Vadinasi, negalima abejoti šio mokesčio adekvatumu vien remiantis šio mokesčio poveikiu gana nedidelei kvotinio cukraus subkategorijai, būtent atšauktam jo kiekiui.

Atvirkščiai, tikrinant adekvatumą reikia atsižvelgti į visus nuo gamybos atsieto kvotos mokesčio trūkumus ir naudą ir juos vertinti remiantis šio teisės akto bendra struktūra.

90. Bendrijos teisės aktų leidėjas, nustatydamas, kad gamybos mokestis apskaičiuojamas suteiktos cukraus kvotos pagrindu, sukūrė tokią mokesčių sistemą, pagal kurią apmokestinama visa suteikta cukraus kvota taip pat ir tada, kai ji nevisiškai išnaudota. Cukraus kvotos neišnaudojimo priežastys gali būti įvairios – tai ne tik blogas derlius, kiti sunkumai ar cukraus gamybos įmonės laisva valia priimtas ekonominis sprendimas, bet ir Komisijos sprendimas konkrečiais prekybos metais numatyti cukraus atšaukimą.

91. Kai cukraus gamybos įmonė negali ar neturi teisės išnaudoti visos savo cukraus kvotos, ji už atitinkamą rinkos kainą galės parduoti mažesnį cukraus kiekį ir (arba) galės jį parduoti per nacionalines intervencines agentūras [34]. Kadangi mokestis nustatomas atsižvelgiant į kvotos dydį, o ne į faktiškai parduotą cukraus kiekį, jo dydis nekinta ir tada, kai mažėja cukraus gamybos įmonės pajamos, gaunamos iš cukraus pardavimo.

92. Nors dėl šios aplinkybės cukraus gamybos įmonės tikrai gali patirti finansinių nuostolių, tačiau tai nėra akivaizdžiai neadekvati priemonė Bendrijos teisės aktų leidėjo tikslų atžvilgiu – siekti, kad cukraus gamybos įmonės, iš anksto mokėdamos iš esmės nekintantį mokestį, prisidėtų finansuojant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo išlaidas.

93. Lyginant šių dviejų interesų svarbą būtina atsižvelgti į tai, kad vykdant bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo reformą buvo padidintas pajamų rėmimas ūkininkams, kuris atsietas nuo gamybos [35]. Bendrame bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo kontekste toks nuo gamybos

34 — Pagal Reglamento Nr. 318/2006 18 straipsnio 2 dalį kvotinio cukraus intervencinė kaina sudaro 80 % referencinės kainos, nustatytos kitiems prekybos metams. Tokia intervencijos galimybė yra apribota tiek laiko prasme, numatyta tik laikotarpiu nuo 2006–2007 iki 2009–2010 prekybos metų, tiek kiekio prasme – kiekvienais prekybos metais numatant Bendrijai bendrą 600 000 tonų kiekį.

35 — Žr. šios išvados 40 punktą.

atsietas mokestis, nustatytas Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnyje, be jokios abejonės, atitinka bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo reformos kryptį.

94. Be to, atlikta skaitmeninė analizė, kurios metu buvo tirtas cukraus kvotų neišnaudojimo poveikis cukraus gamybos įmonių nesumokėto mokesčio ir jų pajamų iš kvotinio cukraus pardavimo santykiui, parodė, kad galiausiai šios įmonės dėl mokesčio nekintamumo taip pat nepatiria neadekvačios naštos. Iš pačios pareiškėjos atliktų skaičiavimų matyti, kad netgi tokiu atveju, koks yra nagrinėjamas, kai Komisija nustatė tikrai didelį 13,5 % atšaukiamą procentinį dydį, mokesčio dydis, kai visai išnaudojama produkcijos riba, palyginti su į rinką pateiktu kvotiniu cukrumi, grynai aritmetiškai padidėja tik nuo 12 EUR iki 13,87 euro už toną. Atsižvelgiant į referencinę kainą, kuri 2007–2008 prekybos metais buvo 631,90 euro už toną ir kurią kaip tik ir buvo siekiama užtikrinti nustačius šį atšaukimą, apskaičiuotas mokesčio už rinkai pateikto kvotinio cukraus toną padidėjimas nėra neadekvati našta cukraus gamybos įmonėms, nes pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio 4 dalį jos gali pareikalauti, kad cukrinių runkelių ar cukranendrių augintojai arba cikorijų tiekėjai padengtų iki 50 % atitinkamo gamybos mokesčio [36].

95. Atsižvelgdama į tai, kas buvo išdėstyta, darau išvadą, kad ir Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnyje numatyto gamybos mokesčio nustatymas, ir jo apskaičiavimas abstrakčiai suteiktos cukraus kvotos pagrindu, atsižvelgiant į šiuo mokesčiu siekiamą tikslą ir Bendrijos teisės aktų leidėjo bendros žemės ūkio politikos srityje turimą didelę diskreciją, nėra nei akivaizdžiai netinkamas, nei akivaizdžiai nebūtinas, nei akivaizdžiai neadekvatus. Todėl Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnis proporcingumo principui neprieštarauja.

2. Kaltinimas dėl nediskriminavimo principo pažeidimo

a) Prašyme priimti prejudicinį sprendimą nėra aiškiai nurodytas kaltinimas dėl nediskriminavimo pažeidimo

96. Nors savo antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas aiškiai prašo atsakyti į klausimą, ar

36 — Beje, per teismo posėdį pareiškėja patvirtino, kad pasinaudojo šia galimybe – pareikalauti, kad augintojai prisidėtų prie gamybos mokesčio finansavimo.

Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnis yra suderinamas su iš EB 34 straipsnio kylančiu nediskriminavimo principu, nutartyje dėl prejudicinių klausimų pateikimo nėra aiškios aplinkybių ir (arba) abejonių, paskatinusių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą pateikti šį klausimą, analizės ir išdėstymo. Tokiomis aplinkybėmis klausimo, ar Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnyje nustatyta gamybos mokesčio taikymo ir apskaičiavimo tvarka, kuri atsieta nuo gamybos, pažeidžia vienodo požiūrio principą, nenagrinėjo nei Taryba, nei Komisija.

97. Tačiau, mano manymu, nagrinėjant šią bylą turi būti atsižvelgta į šį klausimą.

98. Pirmiausia reikia nurodyti, kad iš nutartyje dėl prašymo pateikti prejudicinius klausimus išdėstytos atsakovės nuomonės ir argumentų aiškėja svarbi nuoroda, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kilo abejonių dėl galimo vienodo požiūrio principo pažeidimo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmiausia teigia, kad, atsakovės nuomone, „rezultatas netenkintų, jei įmonė kvotinį cukrų galėtų gaminti, kol bus pasiekta produkcijos riba, kuri priklauso nuo to, kokioje valstybėje narėje įmonė yra įsteigta, tačiau, neatsižvelgiant į tai, gamybos mokestis turėtų būti mokamas už visą jai suteiktą kvotą“. Iš to, kas buvo išdėstyta, tiesiogiai aiškėja, kad net atsakovė pagrindinėje byloje mano esant vienodo požiūrio principo pažeidimą, kuris atsiranda dėl to, kad skirtingiems regionams nustatomos skirtingos produkcijos ribos, tačiau gamybos mokestis nustatomas visos suteiktos cukraus kvotos pagrindu, neatsižvelgiant į produkcijos ribas.

99. Iš nutartyje dėl prašymo pateikti prejudicinius klausimus esančios informacijos turinio vertinimo matyti, kad, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, nediskriminavimo principas pirmiausia galėtų būti pažeistas dėl to, kad pagal Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalį skirtingiems regionams nustatomos skirtingos produkcijos ribos, tačiau gamybos mokestis pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį apskaičiuojamas cukraus kvotos pagrindu, vadinasi, neatsižvelgiant į gamybą, todėl įmonėms tenkanti gamybos mokesčio našta gali skirtis, nelygu kurioje valstybėje narėje ji įsisteigusi. Savo rašytinėse pastabose pareiškėja ir Lietuvos Respublika iš esmės išdėstė tas pačias abejones [37].

100. Atsižvelgdama į pateiktus samprotavimus manau, kad net nesant aiškios nuorodos nutartyje dėl prašymo pateikti prejudicinius klausimus, vis dėlto būtų naudinga per šį procesą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą išnagrinėti taip pat klausimą dėl tariamo nediskriminavimo principo pažeidimo. Iš pradžių nustatysiu tikrinimo kriterijų, taikytiną vertinant tariamą nediskriminavimo principo pažeidimą bendros žemės ūkio

37 — Žr. šios išvados 33 punktą.

politikos srityje. Paskui išnagrinėsiu klausimą, ar tokia mokesčio pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį nustatymo tvarka, kai jis atsiejamas nuo gamybos, tačiau pagal Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalį skirtingiems regionams nustatoma skirtinga produkcijos riba, turi būti vertinama kaip nediskriminavimo principo pažeidimas.

b) Tikrinimo kriterijus

101. Remiantis nusistovėjusia teismų praktika EB 34 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje įtvirtintas Bendrijos gamintojų ir vartotojų nediskriminavimo principas reiškia, kad panašios situacijos neturi būti vertinamos skirtingai, o skirtingos situacijos – vienodai, nebent toks vertinimas yra objektyviai pagrįstas [38].

102. Skirtingas vertinimas yra pateisinamas, jeigu jis pagrįstas objektyviu ir protingu kriterijumi, t. y. jeigu jis susijęs su nagrinėjamu teisės aktu siekiamu teisėtu tikslu ir jei šis skirtumas yra proporcingas tokiu vertinimu siekiamam tikslui [39].

103. Jau esu nurodžiusi, kad, remiantis nusistovėjusia teismo praktika, bendros žemės ūkio politikos srityje Bendrijos teisės aktų leidėjas turi didelę diskreciją [40]. Į šią diskreciją taip pat reikia atsižvelgti taikant EB 34 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą [41].

104. Vadinasi, reikėtų konstatuoti, kad kai dėl bendros žemės ūkio politikos srityje priimtos Bendrijos priemonės atsiranda nevienodas požiūris į to paties produkto gamintojus, įsisteigusius skirtingose valstybės narėse, teisminė kontrolė siekiant nustatyti, ar laikomasi vienodo požiūrio principo, iš esmės turėtų apsiriboti tikrinimu, ar skirtingas požiūris yra pakankamai susijęs su teisės aktuose numatytu teisėtu tikslu ir ar toks skirtingas požiūris nėra akivaizdžiai neproporcingas siekiam tikslui.

38 — Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Teisingumo Teismas pripažino, kad EB 34 straipsnio 2 dalyje nustatytas Bendrijos teisės nediskriminavimo principas yra konkreti bendrojo vienodo požiūrio principo išraiška, kuris yra vienas pagrindinių Bendrijos teisės principų; žr. Sprendimą *Agrana Zucker* (nurodytas 15 išnašoje, 46 punktas) ir 2006 m. liepos 11 d. Sprendimą *Franz Egenberger* (C-313/04, Rink. p. I-6331, 33 punktas).

39 — 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimas *Arcelor Atlantique et Lorraine* (C-127/07, Rink. p. I-9895, 47 punktas su kitais įrodymais).

40 — Žr. šios išvados 61 ir paskesnius punktus.

41 — Žr. Sprendimą *Unitymark ir North Sea Fishermen's Organisation* (nurodytas 19 išnašoje, 57 punktas). Šiuo klausimu taip pat žr. X. Groussot „General Principles of Community Law“, Groningenas, 2006, p. 167 ir paskesni; G. Thiele, paskelbta Calliess ir Ruffert (leid.), *Kommentar zu EUV/EGV*, 3-iasis leidimas, Miunchenas, 2007, EB 34 straipsnis, 57 punktas; R. Barents „Recent developments in community case law in the field of agriculture“, *CML Rev.*, 1997, p. 811, p. 840 ir paskesni.

c) Kaltinimo dėl nediskriminavimo principo pažeidimo tikrinimas

105. Pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį nustatomas 12 EUR už toną gamybos mokestis, kuriuo apmokestinama visa cukraus gamybos įmonei suteikta cukraus kvota. Vadinasi, į šio mokesčio pagrindą įskaičiuojama ir ta cukraus kvotos dalis, kuri dėl atšaukimo iš rinkos pagal Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsnį, skaitomą kartu su Reglamento Nr. 209/2007 1 straipsniu, negali būti išnaudota [42].

106. Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad 2007–2008 prekybos metais atšaukiamas procentinis dydis yra 13,5 %. Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalies a ir b punktuose atšaukiamas procentinis dydis pakeičiamas produkcijos riba [43]. Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalies c punkte nustatoma skirtinga produkcijos riba pagal regionus, atitinkamai netaikant atšaukiamo procentinio dydžio cukraus gamybos įmonėms tose valstybėse narėse, kuriose, atsisakant kvotų pagal Reglamentą (EB) Nr. 320/2006, nuo 2006 m. liepos 1 d. buvo atsisakyta bent 50 % nacionalinės cukraus kvotos. Toms valstybėms narėms, kuriose nacionalinės cukraus kvotos nuo 2006 m. liepos 1 d. buvo atsisakyta mažiau kaip 50 %, 1 dalyje numatytas procentinis dydis sumažinamas proporcingai atsisakytoms kvotoms.

107. Dėl šių regioninių skirtumų atšaukiamas procentinis dydis 2007–2008 prekybos metais Ispanijai buvo sumažintas iki 10,53 %, Švedijai – 10,26 %, Čekijai – 7,29 %, Vengrijai – 6,21 %, Slovakijai – 4,32 % ir Suomijai – 3,24 %, o Graikijai, Italijai ir Portugalijai iš viso nebuvo taikomas [44]. Dėl tokio atšaukiamo procentinio dydžio sumažinimo atitinkamai padidėjo šiose valstybėse narėse taikomos produkcijos ribos dydis.

108. Remiantis šiais skaičiais galima daryti išvadą, kad regionams nustatomas skirtingas atšaukiamas procentinis dydis galiausiai lemia tai, kad turimos cukraus kvotos dalis, kurią cukraus gamybos įmonės galėjo išnaudoti 2007–2008 prekybos metais, be kita ko, priklausė nuo to, kurioje valstybėje narėje jos įsisteigusios. Tačiau gamybos mokestis pagal Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnį visoje Bendrijoje nustatomas vienodai – suteiktos kvotos pagrindu, neatsižvelgiant į šiuo atveju reikšmingą atšaukiamą procentinį dydį ir atitinkamą gamybos ribą.

42 — Žr. šios išvados 57 punktą.

43 — Žr. šios išvados 13 išnašą.

44 — Reglamento Nr. 290/2007 priedas.

109. Iš šių teiginių galima tiesiogiai daryti išvadą, kad įmonėms taikomo gamybos mokesčio dalis, mokama pagal turimos kvotos dalį, kuriai taikomas prevencinis atšaukimas, 2007–2008 prekybos metais buvo skirtinga, nelygu kurioje valstybėje narėje įmonės įsisteigusios [45]. Todėl įmonės, kurių situacija, galimas dalykas, yra panaši, tačiau kurios įsisteigusios skirtingose valstybėse narėse, nustatant gamybos mokesčio dydį buvo vertinamos skirtingai.

110. objektyviu ir protingu kriterijumi, t. y. ar juo siekiama teisės aktuose numatyto teisėto tikslo, ir ar jis proporcingas siekiamam tikslui.

111. Dėl regionams nustatomo skirtingo atšaukiamo procentinio dydžio ir atitinkamos produkcijos ribos poveikio Reglamento Nr. 290/2007 8 konstatuojamoje dalyje iš pradžių nurodyta, kad su prevencinės priemonės atšaukimu iš rinkos susiję suvaržymai gali turėti rimtų ekonominių pasekmių įmonėms valstybėse narėse, kurios ėmėsi specialių priemonių vykdydamos Reglamente (EB) Nr. 320/2006 nustatytą restruktūrizavimą. Toliau patikslinama, kad toks poveikis būtų priešingas poveikiui, kurio tikimasi iš pačios schemos ir bendro cukraus rinkos organizavimo tikslo, kuriuo siekiama užtikrinti šio sektoriaus gyvybingumą ir konkurencingumą.

112. Turinio prasme vertinant Reglamento Nr. 290/2007 aštuntoje konstatuojamoje dalyje pateiktą paaiškinimą atrodytų, kad atšaukiamo procentinio dydžio sumažinimu ir atitinkamu produkcijos ribos padidinimu konkrečiose valstybėse narėse siekiama atsižvelgti į šių valstybių narių pastangas galutinai atsisakyti kvotų. Kadangi toks nacionalinių kvotų atsisakymas ir dėl jo atsirandantis restruktūrizavimas, remiantis Komisijos vertinimu, kuris aiškėja iš Reglamento Nr. 290/2007 8 konstatuojamosios dalies, lemtų tokią nacionalinę ekonominę aplinką, kurioje neribotai taikomas atšaukimo mechanizmas ir atitinkamos produkcijos ribos keltų grėsmę likusių cukraus gamintojų gyvybingumui ir konkurencingumui, vadinasi, ir cukrinių runkelių augintojams [46], Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalies c punkte

45 — Dėl nevienodo požiūrio pripažinimo tos cukraus kvotos dalies atžvilgiu, kuri buvo atšaukta ir kuriai taikomas mokestis, žr. Sprendimą *Agrana Zucker* (nurodytas 15 išnašoje, 49 punktas).

46 — Dėl šių aplinkybių Reglamento Nr. 318/2006 35 konstatuojamoje dalyje taip pat nurodyta, kad valstybėse narėse, kuriose cukraus kvota ypač sumažinta, cukrinių runkelių augintojai susidurs su ypač didelėmis prisitaikymo problemomis. Tokiais atvejais pereinamojo laikotarpio Bendrijos paramos cukrinių runkelių augintojams nepakaks visiems runkelių augintojų sunkumams įveikti. Todėl valstybėms narėms, sumažinusioms kvotą daugiau kaip 50 %, turėtų būti leidžiama suteikti valstybės paramą cukrinių runkelių augintojams pereinamojo laikotarpio Bendrijos paramos taikymo metu.

buvo numatyta atitinkamoms valstybėms narėms, vadinasi, ir jose įsisteigusioms įmonėms, sumažinti atšaukiamą procentinį dydį ir padidinti produkcijos ribą.

113. Vadinasi, atsižvelgdama į struktūrinius prisiderinimo sunkumus, kurių atsiranda vykdant cukraus sektoriaus reformą ir su kuriais susiduria cukraus gamybos įmonės konkrečiose valstybėse narėse, Komisija, 2007–2008 prekybos metams nustatydama skirtingą atšaukiamą procentinį dydį skirtingiems regionams, rėmėsi pirminės teisės reikalavimu, įtvirtintu EB 33 straipsnio 2 dalies a punkte, kad kuriant bendrą žemės ūkio politiką turi būti atsižvelgiama į žemės ūkio veiklos savitumą, kuris, be kita ko, priklauso nuo struktūrinių bei gamtinių įvairių žemės ūkio regionų skirtumų.

114. Atsižvelgdama į šiuos samprotavimus darau išvadą, kad pagal regionus nustatant skirtingą atšaukiamą procentinį dydį ir atitinkamą produkcijos ribą, kai dėl to atsiranda nevienodas požiūris į cukraus gamybos įmones, kurių situacija, galimas dalykas, yra panaši, tačiau kurios įsisteigusios skirtingose valstybėse narėse, siekiama teisės aktuose numatyto teisėto tikslo.

115. Mano nuomone, toks nevienodas požiūris nėra akivaizdžiai neadekvatus siekiamam tikslui.

116. Šia prasme reikia pirmiausia nurodyti, kad taikant Reglamento Nr. 290/2007 1 straipsnio 2 dalies c punktą atšaukiamas procentinis dydis sumažinamas atsižvelgiant į atsisakytos kvotos dydį, o atšaukimas visiškai netaikomas tik tose valstybėse narėse, kuriose nacionalinės cukraus kvotos buvo atsisakyta bent 50 %. Būtent toks skirtingo atšaukiamo procentinio dydžio pagal regionus ir atitinkamos produkcijos ribos nustatymas aiškiai parodo, kad šis teisės aktas subalansuotas, nes atšaukimas visiškai netaikomas tik cukraus gamybos įmonėms tose valstybėse narėse, kuriose buvo labai smarkiai sumažintas cukraus gamybos mastas – daugiau negu 50 %, vadinasi, cukraus sektorius buvo atitinkamai restruktūrizuotas.

117. Kadangi atsižvelgdama į specifinius konkrečių prekybos metų ypatumus Komisija turi diskreciją nustatyti atšaukimo iš rinkos mechanizmą, nėra pagrindo pripažinti esant tariamą nediskriminavimo principo pažeidimą.

118. Atsižvelgdama į tai darau išvadą, jog nėra pagrindo teigti, kad Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnyje numatyta gamybos mokesčio nustatymo tvarka, kai jis apskaičiuojamas suteiktos cukraus kvotos pagrindu, neatsižvelgiant į regionams taikomą skirtingą atšaukimo mechanizmą ir iš

to atsirandantį nevienodą požiūrį į įmones, kurių situacija, galimas dalykas, yra panaši, tačiau kurios įsteigtos skirtingose valstybėse narėse, pažeidžia vienodo požiūrio principą.

119. Remiantis tuo, reikia konstatuoti, kad nediskriminavimo principas, atsirandantis iš EB 34 straipsnio 2 dalies antros pastraipos, nebuvo pažeistas.

VII — Išvada

120. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *Verwaltungsgerichtshof* pateiktus prejudicinius klausimus atsakyti taip:

„1. 2006 m. vasario 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 318/2006 dėl bendro cukraus sektoriaus rinkų organizavimo 16 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad apskaičiuojant gamybos mokestį reikia įskaičiuoti ir tą kvotinio cukraus dalį, kuri dėl prevencinio atšaukimo iš rinkos pagal Reglamento Nr. 318/2006 19 straipsnį, skaitomą kartu su 2007 m. kovo 16 d. Komisijos Reglamento (EB) Nr. 290/2007, nustatančio Tarybos reglamento (EB) Nr. 318/2006 19 straipsnyje minimą procentinį dydį 2007–2008 prekybos metais, 1 straipsniu, negali būti išnaudota.

2. Išnagrinėjus antrąjį klausimą nepaaiškėjo nieko, kas galėtų turėti įtakos Reglamento Nr. 318/2006 16 straipsnio galiojimui."